

ELS NOMS I ELS LLOCS DELS GAL AL NOSTRE PAÍS

La trama local dels GAL

Des dels seus orígens en el Batallón Vasco-Español, fins a l'última detenció a la Costa Brava, una part important dels GAL han gestat els seus atemptats arreu dels Països Catalans. Una trama silenciada, impune i misteriosa. Massa interrogants oberts per a un terrorisme d'estat inacceptable.

José Amedo, pantalla de possibles implicacions de més altes esferes.

Eduard Company

Estiu de 1987. Lloc, una pineda a prop de Begur, a la carretera cap a Pals. El subcomissari **José Amedo Fouce** i l'inspector **Michel Domínguez Martínez** esbronquen **Georges Mendaille**:

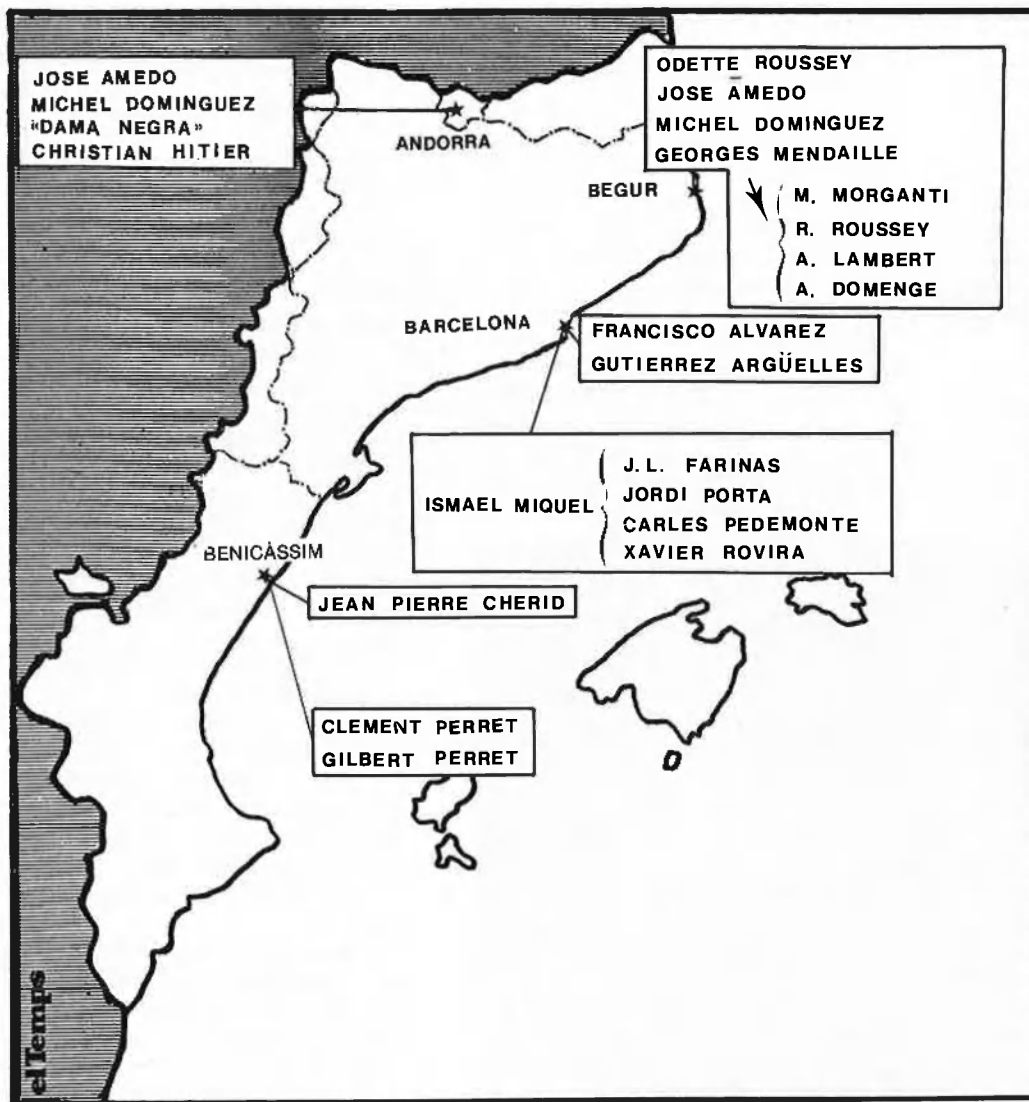
—Això et passa per haver contractat uns estúpids.

Els acompanya **Odette Roussey**, germana de **Roger Roussey**, empresonat a França junt amb **Michel Morganti**, **Alain Lambert** i **Alain Domenge**. Aquests últims foren detinguts i condemnats el setembre de 1985, després d'haver posat una bomba en el cotxe del *refugiat* **Fernando Egulior Ituarte**, a Anglet, i, dos mesos més tard, en el vehicle de **José Arrastoa**, a Saint Pied du Poët. Ja a la presó, van inculpar Georges Mendaille d'haver-los reclutat com mercenaris. Mercenaris dels GAL (Grupos Antiterroristas de Liberación).

Davant de la passivitat de la policia espanyola, la germana de Roger Roussey, Odette, tractava d'assolir per a aquest una sortida a la presó, buscant l'encarament entre Amedo i Domínguez, i Mendaille, reunió que va aconseguir. Però sense resultats: Amedo va aconsellar-li que anés a Costa Rica amb Mendaille, on li preporcionarien treball. No van fer-ho.

A finals de 1987, uns periodistes localitzaven Mendaille en el seu xalet de la urbanització Mas Ambrós de Calonge, Girona, i al llarg de 1988 diverses informacions periodístiques advertien de la presència d'un presumpte GAL a la Costa Brava. No anaven errats. Georges Mendaille hi vivia amb tota impunitat, fent vida pública i passant a diari amb la seva motocicleta de gran cilindrada per davant de la caserna de la Guàrdia Civil.

Dues ordres de crida i cerca contra ell, però, havien donat com a resultat l'«estatge desconegut». Dos anys que Mendaille va viure amb una increïble

comandar, amb el temps, dos dels més terribles comandos dels GAL. A ells se'ls imputa l'assassinat de **Ramon Onaederra, Katu**, a Baiona, el 19 de desembre de 1983; de **Rafael Goicoetxea** i —ferit— **Jesús Zugurramurdi**, el 3 de maig de 1984; i de **Tomás Pérez Revilla** i —ferit— **Román Orbe**, el 15 de juny de 1984. Anteriorment, i encara com a membres del Batallón Vasco-Espanol, van atemptar contra **Rosario Arregui Letamendia**, el 2 de juliol de 1978; **José Benarán Ordenara**, el 21 de desembre de 1978; **Enrique Gómez Álvarez**, el 25 de juny de 1979; **Juan Lopetegui Carrasco**, el 2 d'agost de 1979, etc. A més d'un seguit de segrestaments previstos, i al final no duts a terme, de personatges com el periodista **Xavier Vinader**, el polític basc **Juan Maria Bandrés**, o **Arantxa Sasiain**, companya del dirigent d'ETA **Domingo Iturbe**, *Txomin*.

I més amunt, a Barcelona

Quan Pierre Cherid va morir, el 19 de març de 1984, en esclatar-li 20 quilos de goma-2 destinats a un atemptat, la seva casa de Madrid era tot un arsenal. El mateix s'ha dit de la Patisserie Français, establiment regentat per **Francesca Ortells i Salas**, dona de **Gilbert Perret**, a Benicàssim. **Gilbert Perret** va ingressar a la presó de València l'1 de març de 1985, acusat dels delictes d'incendi i estafa —incendi intencionat d'una fàbrica de Torrent.

Clement Perret, per la seva banda, va ser ajusticiat a Castelló en el seu restaurant, Aeroclub, per un comando d'ETA, el mes d'agost de 1985. Tant **Cherid** com els germans **Perret** havien estat custodiats, entre atemptat i atemptat, pel policia **Juan Antonio González Pachecho, Billy el Niño**, home de confiança del comissari **Roberto Conesa**, cap, per aquell temps, dels serveis antiterroristes de la policia espanyola.

Tristament conegut és també el Comando Barcelona, desarticulat el gener de 1986. Això no obstant, la detenció del comando no va ser completa, i, a més, tot i que la policia el controlava

tranquil·litat. Fins el 9 de febrer d'enguany, en què va ser detingut. Ara és a Carabanchel, enfonsat, sense entendre què és el que pot haver fallat.

El cas de **Georges Mendaille** no sembla que sigui aïllat. Des que l'octubre de 1983 els GAL van perpetrar el seu primer atemptat en les persones de **José Lasa** i **Ignacio Zabala**, els components dels comandos *antiterroristes*, i sobretot els seus caps, han anat actuant amb una permissivitat alarmant. Hi ha hagut pocs detinguts, i **Amedo** i **Domínguez**, segons afirmen diversos observadors, són actualment usats com a caps de turc per amagar possibles implicacions de més altes esferes.

Al principi, des de Benicàssim

Al nostre país, si bé els GAL mai no hi han efectuat cap atemptat, sí que ha estat usat com a territori de conspiració i refugi. Ben comunicat i fronterer, molts dels assassinats dels GAL s'han gestat en el nostre àmbit, però no hi ha

hagut cap **Amedo**, cap **Domínguez**. Les implicacions de la trama dels GAL han quedat reduïdes a fets aïllats. I silenciat. ¿Per què?

L'existència dels GAL es remunta als orígens del Batallón Vasco-Espanol, que va formar-se el 1978 i que en la seva curta existència va deixar com a llast més de quinze atemptats contra membres de l'esquerra *abertzale*.

Molt probablement els inicis de la banda terrorista van incubar-se a Benicàssim (la Plana), sota els auspicis dels germans **Gilbert** i **Clement Perret**, coneguts mafiosos de Marsella fincats a la costa valenciana.

D'altra banda, **Jean Pierre Cherid**, nascut a Tolosa i condemnat a trenta anys de presó per activitats terroristes —ex-membre de l'OAS—, va refugiar-se a Barcelona i va actuar com a col·laborador de la policia franquista, en els últims temps del dictador. Els germans **Perret** i **Jean Pierre Cherid**, els primers des del seu quarter general a Benicàssim i el segon des de Madrid, van

des del mes de setembre de 1985, el grup va tenir prou temps per a assassinar, la nit de Nadal de 1985, el ciutadà francès **Robert Caplanne**, a Biarritz. Assassinat que va ser un error, ja que l'havien confós amb el presumpte dirigent d'ETA, **Enrique Errasti**.

El comando estava liderat per **Ismael Miquel Gutiérrez**, que, junt amb un inspector de policia, tenien una botiga de vídeos a la ronda del General Mitre, número 51, de Barcelona. L'inspector de policia, **Jorge Haro**, segons deixava entreveure *La Vanguardia* en dos articles —destinat a Màlaga i posteriorment al Marroc—, havia declarat a favor de Miquel en un judici, l'abril de 1985, acusat de tràfic de dro-

a mans de la policia o a mans d'ETA». Antoni Solero i Guidet va haver de presentar-se, pressionat per la premsa, a la policia de Barcelona, declarant el robatori del seu passaport. Si no, Ismael Miquel hauria desaparegut sense deixar rastre. Sigui com sigui, un centre penitenciari de Tailàndia és prou lluny, i una cadena perpètua, suficient. ¿Per a qui? ¿Per a què?

Entre els detinguts el 14 de gener de 1986 del Comando Barcelona hi havia **Carles Pedemonte**, caporal professional de l'exèrcit, i **Carles Laborda**, voluntari en el servei militar. També van ser detinguts **Josep Lluís Farinas**, segon del Comando, **Jordi Porta**, i **Xavier Rovira**. Tots ells compleixen con-

Prefectura central de policia a Barcelona.

gues. La sentència declarava a Ismael Miquel «col·laborador» —confident— de la Brigada Antidroga.

Joc brut des de la brutícia

Per aquesta relació amb la policia, segons va comentar-se, el cap del Comando Barcelona dels GAL va poder marxar a Tailàndia abans que l'escamot fos desarticulat. Amb el nom fals d'**Antoni Solero i Guidet**, empleat del seu video-club, Ismael Miquel va ser detingut en aquell país amb motiu d'haver trobat un quilo d'heroïna a l'equipatge, i en l'actualitat està condemnat a cadena perpètua a Bangkok.

Segons les seues declaracions, va ser víctima d'una trampa, però no vol tornar a l'estat espanyol, ja que «moriria

demna per l'assassinat del ciutadà francès Robert Caplane.

Qui també va sortir de Barcelona, amb destinació cap a Bilbao i en qualitat de cap de Policia, el 1982, fou **Francisco Álvarez Sánchez**, càrrec que exerciria fins al 1984. Durant la seva estada a la capital de Biscaia, Francisco Álvarez va participar en l'intent de segrest de **Jose Mari Larretxea**, segons la policia, dirigent d'ETA p-m.

Per a aquesta acció, el comissari de Bilbao va reclamar la presència de l'inspector **Jesús Alfredo Gutiérrez Argüello**, destinat a la Brigada Anti-atracaments de Barcelona, que no feia gaire havia estat subordinat d'Álvarez. El segrest va fracassar i Gutiérrez va ingressar a la presó, a França. Va sortir-ne a les poques setmanes gràcies a pressions d'institucions espanyoles,

«És indubtable que hi ha una trama catalana»

Entrevista a Fernando Salas, advocat de l'acusació popular

Per què s'observa aquest silenci entorn de l'assumepte dels GAL?

—Bé, el fet és que hi ha poca voluntat d'arribar al fons de la qüestió dels GAL, i per part de tot el món. Potser és perquè els GAL és un tema que espanta. Si t'hi fixes, hi ha tan poc interès des del govern com dels qui no estan en el govern. Ignoro si pot haver-hi consens a aquest nivell, el que sí que et puc assegurar és que hi ha por, i per això vol tirar-se terra a sobre de l'assumepte.

—¿Per què tant de rebombori pel subcomissari Amedo?

—No ho sé. És cert que Amedo té massa protagonisme en la trama dels GAL. No se si el tenen com a cap de turc o senzillament l'usen per a despistar. Amedo és important, però sols fins a cert punt.

—¿Hi ha trama catalana dels GAL?

—Mira, s'ha avançat molt poc en la trama catalana, i tot això adquireix gran importància de cara a la pròxima declaració del comissari Álvarez, ja que era l'únic superior d'Amedo que no ha fet declaració. Sens dubte serà molt important allò que expliqui sobre tots els documents i dades sobre els GAL a Catalunya. Perquè és indubtable que hi ha una trama GAL a Catalunya, i hi ha una línia d'investigació catalana, és a dir, una actuació específica dels GAL a Catalunya. Aquesta és una línia pràcticament intocada i molt poc elaborada. Si apareguessin qüestions concretes, nosaltres demanariem que es desglossés el sumari i se n'obris un d'específic. □

previ pagament d'una elevada fiança, i sota la paraula d'un *pacte entre cavallers*. Com és de suposar, el judici, el 12 de juny de 1986, va efectuar-se sense Gutiérrez Argüello i la resta d'encausats.

I a Andorra, la 'dama negra'

Sempre s'ha parlat que el comissari Álvarez Sánchez fou un dels membres fundadors dels GAL. Després de ser

cap del Gabinet d'Operacions Especials del Ministeri de l'Interior, en l'actualitat és cap comercial de SINTEL, empresa filial de Telefònica, a Barcelona. Tampoc no pot oblidar-se que Álvarez Sánchez va ser, durant la seva estada a Bilbao, superior de José Amedo, conegut pel sumari obert contra ell per implicacions amb els GAL. Gutiérrez Argüelles, per la seva banda, ha estat suspès de les seves funcions com a inspector de la policia, a Barcelona, i està processat des del gener d'enguany pel presumpte homicidi de **Fernando Gómez Martín**, delinqüent comú, el febrer de 1984.

Cristian Hitier és un dels altres punts claus en l'organigrama dels GAL. Parisenc i ex-OAS, va regentar durant un temps el Jazz Club Aguila, a Encamp, Andorra. Reclutador de membres dels Grupos Antiterroristas de Liberación, està implicat en l'atemptat frustrat contra el dirigent d'ETA **López de Abetzuko**, l'11 de desembre de 1984, i molt possiblement en altres accions terroristes encara en investigació. Va ser extradit a França per la justícia belga el novembre de 1988, on resta empresonat, i va donar la pista per arribar a la misteriosa *Dama negra* dels GAL.

La *Dama negra* o, com també és coneguda, la *Rossa dels GAL*, sembla ser la ciutadana francesa d'origen vietnamita **Dominique Thomas**, i se li imputen sis presumptes atemptats amb el resultat de tres morts i cinc ferits. Dominique Thomas ha viscut durant 10 anys a Andorra, on ha treballat de secretària d'un alt càrrec dels grans magatzems Pyrenées i ha regentat, més tard, un negoci de pells a Encamp, «Melli-pele». En l'actualitat té com a company **Joan Figueras**, director d'Automòbils Pyrenées i membre de la *jet-set* andorrana.

I no passa res

Des del començament, però, i abans que el cercle de proves s'anés tancant sobre Dominique Thomas, s'havia especulat que la *Dama negra* podia ser de València, en concret **Laura Alamar**, però aquesta última versió s'ha anat desmuntant. Laura Alamar va ser detinguda l'1 de juliol de 1987 a Biarritz, enxampada mentre intentava extorsionar, fent-se passar per membre d'ETA, un dentista bilbaí, **Pedro Ortiz**, a qui demanaven —Laura tenia dos còmplices— 1.200.000 pessetes, en qualitat d'«impost revolucionari». Laura Alamar va resultar ser una delinqüent comuna sense antecedents, aspecte que va

refermar en unes declaracions el llavors ministre de l'Interior **José Barrionuevo**, i que va sorprendre a tothom: ¿com ho podia saber?

Dominique Thomas, l'*autèntica* Dama Negra dels GAL, va conèixer Christian Hitier a Andorra, per a qui va transportar un paquet que contenia armes des del Coprincipat fins a Lleida, en un dels freqüents viatges que aquella efectuava a Barcelona quan estava embarassada. Les armes —dues de les quals van ser usades pels GAL en atemptats contra presumptes membres d'ETA— van ser venudes per **Jean Paul Rossell**, també amic de Dominique, ciutadà d'Andorra que té un negoci de l'especialitat a les Escaldes, anomenat, curiosament, Supervivència. En concret, Rossell va vendre deu pistoles Walter P-5 i Sig Sauer a membres dels GAL, que van identificar-se-li com a funcionaris espanyols i que li van deixar un telèfon que correspon a un important departament del Ministeri de l'Interior.

La *Dama Negra* fou detinguda, in-

terrogada i posada en llibertat per la Policia Judicial d'Andorra el 14 de març de 1988, i va presentar-se voluntàriament a declarar davant del jutge de Baiona el 5 de juliol del mateix any, data en què va ser detinguda i empresonada a Bordeus, sota l'acusació de pertinença a bandes armades.

Molts noms, molts llocs i molt de moviment han causat els Grupos Antiterroristas de Liberación en el nostre país. Des de Benicàssim fins a Les Escaldes, passant per Barcelona, Lleida, la Costa Brava, etc., personatges de cita freqüent en els distints sumaris oberts contra l'organització terrorista GAL han anat efectuant les seves accions amb total impunitat i, sovint, amb protecció institucional.

Però no sembla que passi res. S'ha de recordar que els GAL han comès 27 assassinats i més de trenta atemptats, i que s'han erigit, per mèrits propis, en la trama de terrorisme d'estat més greu de la dècada dels 80 en l'àrea dels països occidentals industrialitzats. En nom de la justícia, no hi valen silencis. □

Govern Civil de Barcelona.